

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/8/2023
Identifikačné číslo spisu:	1109222552
Dátum vydania rozhodnutia:	29.04.2025
Meno a priezvisko:	Mgr. Dušan Čimo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1109222552.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu N.. Y. T. U., I..T., narodeného XX. K. XXXX, Ž., L. XXXX/XX, proti žalovanej Slovenskej republike, zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, Bratislava, Račianska 71, o náhradu škody 485 407,77 eur s príslušenstvom, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV (predtým Okresnom súde Bratislava I) pod sp. zn. 7C/177/2009, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 29. júna 2021 sp. zn. 14Co/19/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 5. júna 2017 č. k. 7C/177/2009-495 konanie v časti o zaplatenie 138 645,19 eur zastavil, žalobu vo zvyšku zamietol a žalovanej nepriznal náhradu trov konania. Rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 3 ods. 2, § 5 ods. 1, § 6 ods. 1 a 2, § 15 ods. 1 a § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“) a § 146 a § 255 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) a vecne tým, že neboli dané predpoklady, aby bola žalobcovi priznaná náhrada škody spôsobenej pri výkone verejnej moci pre chýbajúcu príčinnú súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím štátu a vznikom škody.

2. Žalobca sa v danom konaní domáhal priznania náhrady škody 485 407,77 eur s úrokom z omeškania 9,25 % ročne od 28. apríla 2009 do zaplatenia, ktorá mu bola spôsobená nezákonným rozhodnutím Okresného súdu Žilina z 8. októbra 2004 sp. zn. 6C/153/2002 v konaní žalobcov N.. Ľ. Ď. H. Q. Ď. proti nemu, ktorého predmetom bolo určenie, že nehnuteľnosti zapísané na liste vlastníctva č. XXX katastrálneho územia Ž. vedenom Správou katastra nehnuteľností Žilina, a to dom súp. č. XXX postavený na parc. č. XXXX, zastavané plochy o výmere 265 m², patria do bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej aj „BSM“) N.. Ľ. Ď. a Q. Ď., ktoré Krajský súd v Žiline rozsudkom z

24. augusta 2005 sp. zn. 23Co/128/2005 potvrdil. Na základe týchto rozhodnutí manželia Ď. ako vlastníci tieto nehnuteľnosti zmluvou z 28. októbra 2005 predali spoločnosti T. R., U.G..C.. Na dovolanie žalobcu Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej „najvyšší súd“, „NS SR“ alebo „dovolačí súd“) uznesením z 18. decembra 2007 sp. zn. 4Cdo/274/2006 rozhodnutie odvolacieho súdu v tejto vec zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Odvolací súd potom zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorý na základe späťvzatia žaloby konanie zastavil. V súvislosti s nezákonnými rozhodnutiami a následným prevodom nehnuteľností na tretiu osobu sa podľa žalobcu znížila hodnota jeho majetku o všeobecnú trhovú hodnotu predmetných nehnuteľností. Žalobca podaním z 24. februára 2009 požiadal žalovanú o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, tá však jeho žiadosti nevyhovela. Po čiastočnom späťvzatí žaloby žalobcom zostala predmetom konania náhrada škody 330 165,58 eur.

3. Súd prvej inštancie mal uvedenými skutočnosťami preukázanú existenciu nezákonného rozhodnutia súdu (rozsudku Krajského súdu v Žiline z 24. augusta 2005 sp. zn. 23Co/128/2005), ktoré bolo zrušené rozhodnutím najvyššieho súdu ako jedného z predpokladov vzniku nároku na náhradu škody. K tomuto predpokladu nároku na náhradu škody za nezákonné rozhodnutie štátu súd prvej inštancie poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu zo 16. apríla 1985 sp. zn. 4Cz/110/1984 a z 31. mája 2006 sp. zn. 4Cdo/199/2005 a konštatoval, že ak má žalobca pohľadávku na vydanie bezdôvodného obohatenia voči tomu, kto ho získal, resp. kým nepreukázal bezúspešné domáhanie sa vydania tohto obohatenia (ak táto bezúspešnosť nebola ním zavinená), nie je daný základný predpoklad zodpovednosti štátu za škodu podľa zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom účinného v dobe tohto rozhodovania, a to existencia samotnej škody. Žalobca v spore preukazoval, že sa bezúspešne domáhal vydania bezdôvodného obohatenia individuálne od každého z manželov Ď., pretože sú to oni, ktorí z nezákonného rozhodnutia získali prospech. K skutkovému stavu veci súd prvej inštancie uviedol, že nezákonným rozhodnutím boli N.. Ľ. Ď. a jeho manželka Q. Ď. určené za vlastníkov nehnuteľností. Týmto rozhodnutím však nezískali majetkový prospech, nakoľko ním bol len do ich BSM vrátený majetok, ktorý prešiel do vlastníctva iného tiež nezákonným rozhodnutím - rozhodnutím o príklepe v dražbe, ktoré bolo zrušené, t. j. tento prospech nezískali na úkor žalobcu. Výdražiteľka (spoločnosť R..G..K., U.. U. G..C., ktorej spoločníkmi sú žalobca a N.. Y. U.) dostala vrátenú celú cenu príklepu a navyše táto spoločnosť získala aj kúpnu cenu nehnuteľností dohodnutú pri ich prevode kúpnu zmluvou na L. U. a jeho manželku. Ak by bol žalobca na základe nezákonného rozhodnutia aj zbavený vlastníctva nehnuteľností, vzťah bezdôvodného obohatenia by v takomto prípade vznikol medzi ním a jeho priamym právnym predchodcom - N.. L. U. s manželkou, prípadne spoločnosťou R..G..K., U.. U. G..C., ktorá získala aj kúpnu cenu zaplatenú za nehnuteľnosti a bola jej vrátená aj cena zaplatená za príklep v zrušenej dražbe. Keďže žalobca ani netvrdil a ani v súvislosti s inými tvrdeniami nepreukázal, že sa domáhal vydania bezdôvodného obohatenia od vecne legitimovanej osoby, dospel súd prvej inštancie k záveru, že žalobca nepreukázal vznik skutočnej škody, ktorú požadoval v tomto konaní nahradiť. Aj vo vzťahu k uplatnenej škode vzniknutej zaplatením trov konania, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie súd uviedol, že žalobca nepreukázal, že tieto zaplatil, a teda ani v tejto časti uplatneného nároku vznik škody nepreukázal. Po zrušení nezákonného rozhodnutia Okresný súd Žilina o žalobe nerozhodol v merite, ale pre späťvzatie žaloby konanie zastavil. V spore o určenie vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 33C/35/2008, medzi rovnakými subjektami, ako boli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie, resp. ich právnymi nástupcami, súd žalobu N.. T. U. zamietol. Na základe rozhodnutia v tomto konaní bolo podľa súdu dôvodné predpokladať, že žalobca by v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie, nebol úspešný, inak povedané, že výsledok konania aj po zrušení nezákonného rozhodnutia by bol rovnaký. V takomto prípade preto nemožno dospieť k záveru, že nezákonné rozhodnutie je príčinou škody, ktorej sa žalobca domáha.

4. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“ a spolu so súdom prvej inštancie „nižšie súdy“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 29. júna 2021 sp. zn. 14Co/19/2018 rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým súd žalobu zamietol v časti 16 597 eur zrušil a konanie zastavil, vo zvyšnej zamietajúcej časti rozsudok potvrdil a žalovanej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalobcovi v rozsahu 100 %. Odvolací súd po preskúmaní spisu zistil, že žalobca vzal žalobu späť v časti 155 242,19 eur a súd prvej inštancie preto postupoval nesprávne, keď konanie zastavil iba v časti o zaplatenie 138

645,19 eur. V zvyšnej časti dospel odvolací súd k záveru, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre posúdenie veci a tieto vyhodnotil v súlade s ustanovením § 195 CSP a dospel k skutkovým a právnym záverom, s ktorými sa odvolací súd stotožnil a na ktoré v zmysle § 387 ods. 2 CSP poukázal.

5. Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia konštatoval, že hmotnoprávnym základom nároku žalobcu na náhradu škody by malo byť v zmysle ustanovenia § 5 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. nezákonné rozhodnutie Krajského súdu v Žiline z 24. augusta 2005 sp. zn. 23Co/128/2002, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie Okresného súdu Žilina z 18. októbra 2004 sp. zn. 6C/153/2002, a ktoré bolo zrušené najvyšším súdom v dovolacom konaní sp. zn. 4Cdo/27/2006. Poukázal na skutkový stav zistený súdom prvej inštancie, že po zrušení rozhodnutia Krajského súdu v Žiline dovolacím súdom a následnom zrušení rozhodnutia Okresného súdu Žilina krajským súdom, bolo dané konanie zastavené, a teda nedošlo k meritórnemu rozhodnutiu o žalobe na určenie vlastníckeho práva. Žalobca, ktorý sa domáhal určenia vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam bol v právoplatne skončenom konaní vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 33C/35/2008 neúspešný. Súd v tomto konaní konštatoval, že žalobca nebol vlastníkom nehnuteľností, nakoľko pri ich nadobúdaní nebol dobromyseľným. Z uvedeného je potom zrejmé, že nakoľko sa žalobca nestal vlastníkom predmetných nehnuteľností, namietané nezákonné rozhodnutie, ktoré bolo zrušené, nemohlo zasiahnuť do jeho vlastníctva. Rozhodnutie najvyššieho súdu, ktoré zrušilo rozhodnutie odvolacieho súdu, vlastnícke právo žalobcu k predmetným nehnuteľnostiam neriešilo. Najvyšší súd sa v zrušujúcom rozhodnutí vyjadril iba k vlastníckemu právu vydražiteľky tak, že pri ďalších nadobúdateľoch nehnuteľností je potrebné skúmať ich dobromyseľnosť. Žalobca nestratil vlastnícke právo na základe a v príčinnej súvislosti so zrušeným rozhodnutím súdu, ale v príčinnej súvislosti s právnym úkonom - prevodom vlastníckeho práva na tretiu osobu a aj v dôsledku jeho nedobromyseľnosti. Preto mu v príčinnej súvislosti so zrušeným rozhodnutím súdu nemohla vzniknúť škoda vo výške trhovej hodnoty nehnuteľností, ktorej sa od žalovanej domáhal v danom konaní na súde. Pokiaľ žalobca na základe kúpnej zmluvy uzatvorenej so svojimi právnymi predchodcami zaplatil predávajúcim za nehnuteľnosti kúpnu cenu, vznikol mu nárok na vrátenie kúpnej ceny ako bezdôvodného obohatenia od predávajúceho, nakoľko od neho vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam nenadobudol. S poukazom na uvedené podľa odvolacieho súdu nie je daná príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody, a teda nie sú splnené kumulatívne podmienky nároku žalobcu na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím štátu.

6. Ak by aj príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím súdu a vznikom škody existovala, podľa odvolacieho súdu je treba prihliadnuť na ustálený právny názor, že pokiaľ má oprávnená osoba pohľadávku titulom bezdôvodného obohatenia, nemôže sa úspešne domáhať náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci. Nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci (nesprávnym úradným postupom orgánu verejnej moci) môže byť v civilnom sporovom konaní úspešne uplatnený až vtedy, ak žalobca nemohol dosiahnuť uspokojenie svojej pohľadávky voči tomu, kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil a je povinný ho vydať. Pokiaľ má účastník konania pohľadávku na vydanie bezdôvodného obohatenia voči osobe odlišnej od štátu, škoda mu ešte nevznikla, a preto nemôže byť daná zodpovednosť štátu za škodu podľa zákona č. 514/2003 Z. z. (rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/199/2005, 6Cdo/9/2016, 4MCd0/3/2014 a Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 165/2012, II. ÚS 17/2013, III. ÚS 361/2009 a III. ÚS 45/2008). Zdôraznil, že náhrada škody spôsobenej výkonom verejnej moci voči štátu (jeho prípadná zodpovednosť), nemá povahu všeobecného inštitútu, ktorý by ako jediný reparaoval všetky potenciálne škody vzniknuté poškodenému subjektu. Žalobca má pohľadávku z bezdôvodného obohatenia iného na jeho úkor a v konaní nepreukázal, že sa vydania bezdôvodného obohatenia voči tým, od ktorých mal nadobudnúť predmetné nehnuteľnosti aj domáhal. Z rovnakých dôvodov nevznikla žalobcovi v príčinnej súvislosti so zrušenými rozhodnutiami ani škoda zaplatením trov konania, nakoľko konanie bolo zastavené pre späťvzatie žaloby a žalobcovia boli zaviazaní uhradiť žalobcovi (v tomto konaní v procesnom postavení žalovaného) náhradu trov konania, ktoré vymáha v doposiaľ neskončenom exekučnom konaní. K nároku žalobcu na náhradu škody spočívajúcej v trovách právneho zastúpenia odvolací súd uviedol, že tento nárok z dôvodu jeho nevyčíslenia nebol žalobcovi v pôvodnom konaní priznaný, pretože ho nekonkretizoval a súd prvej inštancie správne vychádzal z toho, že žalobca úhradu trov právneho

zastúpenia a ani účelnosť ich vynaloženia v konaní nepreukázal.

7. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktoré odôvodnil ustanoveniami § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) a písm. b) CSP a navrhol rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Dovolateľ v dovolaní poukázal predovšetkým na ustanovenia § 3 ods. 1 písm. a) a ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., podľa ktorých štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci a že tejto zodpovednosti sa nemožno zbaviť. Stotožnil sa so závermi nižších súdov, že v danom prípade bola preukázaná existencia nezákonného rozhodnutia ako jedného z predpokladov vzniku nároku na náhradu škody, a podľa neho boli splnené aj ostatné predpoklady vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím vydaným jeho orgánmi.

8. Dovolateľ ako dôvod stanovený v § 420 písm. f) CSP namietal nedostatočné preskúmanie obsahu spisu a písomných dôkazov odvolacím súdom a súdom prvej inštancie. Konkrétne, že si nezaobstarali celý spis Okresného súdu Žilina sp. zn. 33C/38/2008, resp. listiny, na ktoré sa odvoláva v tomto konaní, o čo opakovane žiadal. V odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu podľa dovolateľa chýba jednoznačné označenie toho, čo mal súd za spoľahlivo preukázané a čo naopak nie, spolu s relevantným odôvodnením. Namietal aj chyby v hodnotení dôkazov, predovšetkým listín, o ktorých sa sudy nezmienili, alebo len okrajovo, a tieto prakticky ignorovali (písomné vyhlásenie Q. Ď. a L. Ď., oznámenia exekútora, znalecké posudky a rozsudok najvyššieho súdu z 18. decembra 2007 sp. zn. 4Cdo/274/2006). Namietal aj rozsah odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu, ktoré je nepresvedčivé a nedostatočné, ako aj to, že odvolací súd sa účelovo stotožnil s fikciami žalovanej, čo je nebezpečné a arogantné konanie súdov v snahe falošnými argumentami zakryť škodlivé následky nezákonných rozhodnutí žilinských súdov.

9. K nesprávnemu právnemu posúdeniu veci, ktorým sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP žalobca zopakoval, že bol nezákonne zbavený vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam. Poukázal na právnu úpravu vyvlastnenia, ku ktorému v danej veci došlo (čl. 20 ústavného zákona SNR č. 460/1992 Zb. Ústavy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov). Zdôraznil, že arbitrárnosť a zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí všeobecných súdov je daná rozporom súvislosti ich právnych argumentov a skutkových okolností prerokúvaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takémuto rozhodnutiu (rozhodnutia Ústavného súdu SR IV. ÚS 115/03 a III. ÚS 209/04).

10. Základná právna otázka v súvislosti s nezákonným pozbavením vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam, v ktorej spočíva dovolací dôvod podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP je podľa žalobcu vyriešená v rozsudku najvyššieho súdu z 18. decembra 2007 sp. zn. 4Cdo/274/2006, nielen vo výroku, ale i v rozsiahlom odôvodnení rozsudku, ktorý je v súdnom spise sp. zn. 7C/177/2009 pripojený k žalobe, ktorý odvolací súd a súd prvej inštancie ignorujú už 13 rokov, znevažujú ho a prekrúcajú v jeho neprospech.

11. Vo vyjadrení k dovolaniu sa žalovaná plne stotožnila s dôvodmi rozhodnutia odvolacieho súdu a je toho názoru, že súd prvej inštancie vykonal vo veci riadne dokazovanie, výsledkom ktorého bol dostatočne a správne zistený skutkový stav odôvodňujúci zamietnutie žaloby. Odvolací súd riadne, zrozumiteľne a postačujúco vysvetlil dôvody, pre ktoré sa so závermi súdu prvej inštancie plne stotožnil a zodpovedal všetky pre vec podstatné otázky uvádzané žalobcom v dovolaní. V konaní nebol preukázaný vznik škody, ktorej náhradu žalobca v konaní požadoval a ani príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím súdu a vznikom škody podľa tvrdení žalobcu. Nedôvodná je i námietka žalobcu o rozpore v odôvodneniach rozhodnutí nižších súdov, keďže obidva sudy poukázali na právo žalobcu domáhať sa vrátenia kúpnej ceny, ktorú zaplatil predávajúcim pri kúpe predmetných nehnuteľností ako bezdôvodného obohatenia od právnych predchodcov žalobcu, od ktorých mal nehnuteľnosť nadobudnúť. Poukázal aj na to, že žalobca v dovolaní žiadnym spôsobom nekonkretizoval,

ako mu malo byť postupom súdu upreté jeho právo na verejné prejednanie veci v jeho prítomnosti a právo vyjadriť sa k vykonaným dôkazom. Podľa žalovanej v dovolaní úplne absentuje vymedzenie právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a súčasne od ktorej už ustáleného riešenia sa odvolací súd podľa žalobcu odklonil, resp. ktorá by ešte dovolacím súdom nebola v jeho rozhodovacej praxi riešená a odvolací súd ju vyriešil nesprávne. Žalovaná na základe uvedeného navrhla dovolanie žalobcu odmietnuť ako neprípustné, prípadne zamietnuť ako nedôvodné.

12. K vyjadreniu žalovanej dovolateľ uviedol, že zásadne nesúhlasí s účelovými konštrukciami a tvrdeniami žalovanej smerujúcim predovšetkým k jeho dovolacím dôvodom. Vyjadrenie žalovanej je podľa neho neobjektívne a chce sa svojím postojom za každú cenu zbaviť zodpovednosti za nezákonné rozhodnutia žilinských súdov.

13. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana s vysokoškolským právnickým vzdelaním druhého stupňa podľa § 429 ods. 2 písm. b) CSP, v ktorej neprospech bolo napádané rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou, CSP) dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

14. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

15. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

16. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

17. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (§ 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa ustanovenia § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku tejto viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

18. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v ustanovení § 420 písm. f) CSP, sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na

spravodlivý proces podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

19. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo. Dovolací súd preto skúmal opodstatnenosť argumentácie dovolateľa, že v konaní (pred nižšími súdmi) došlo k ním tvrdeným vadám zmätočnosti, a to nesprávnym vyhodnotením dokazovania, a s ním súvisiacim nesprávne zisteným skutkovým stavom a tiež nesprávnym právnym posúdením veci.

20. Dovolací súd k prevažujúcej argumentácii dovolateľa o nedostatkoch pri zisťovaní a hodnotení skutkového stavu súdom prvej inštancie (nevykonanie dokazovania oboznámením s obsahom súdneho spisu Okresného súdu Žilina sp. zn. 33C/35/2008 a nevyhodnotenie predložených listín) uvádza, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu vecí nižšími súdmi. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie. Podľa ustanovenia § 442 CSP dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovolaním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených nižšími súdmi, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

21. Žalobca konkrétne namietal nevykonanie dokazovania spisom Okresného súdu Žilina sp. zn. 33C/35/2008, na zistenie toho, ako sa s predmetnými nehnuteľnosťami nakladalo po tom, čo bolo zrušené nezákonné rozhodnutie, od ktorého si odvodzuje uplatnený nárok na náhradu škody. Ak dovolateľ namietal, že odvolací súd nevykonával potrebné dokazovanie, žiaduce je uviesť, že podstatou dovolacieho prieskumu nie je prehodnocovanie skutkového stavu veci dovolacím súdom, ale kontrola postupu súdov nižších inštancií pri jeho zisťovaní a hodnotení. Otázka, či súd pri zisťovaní skutkového stavu rešpektoval ústavno-procesné zásady (napr. zákaz tzv. deformácie dôkazu a opomenutia dôkazu, zásadu rovnosti zbraní, priamosti, voľného hodnotenia dôkazov), je otázkou procesnoprávnou, ktorá môže byť prezentovaná dovolaciemu súdu v dovolaní ako prípustný a dovolený dovolací dôvod podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP. V posudzovanom spore však dovolací súd pri hodnotení listinných dôkazov takúto vadu nezistil.

22. V danej veci súd prvej inštancie postupoval podľa ustanovenia § 204 veta za bodkočiarkou CSP a vykonal dokazovanie listinami tvoriacimi obsah súdneho spisu, a to aj listinami, ktorých nevykonanie namietal dovolateľ. Skutkové zistenia z týchto listín súd podrobne popísal v odôvodnení rozhodnutia, najmä v bodoch 27. až 51. Osobitne v bode 47. odôvodnenia zhrnul obsah rozhodnutia Okresného súdu Žilina z 24. júna 2010 sp. zn. 33C/35/2008, ktorým bola žaloba žalobcu o určenie vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam zamietnutá z dôvodu, že žalobca pre nedostatok dobrej viery nadobudnúť vlastníctvo k nim nemohol. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku (v bode 19.) presvedčivo vysvetlil, aký význam mali zistenia z rozhodnutia Okresného súdu Žilina z 24. júna 2010 sp. zn. 33C/35/2008 pre rozhodnutie v danej veci a konštatoval, že záver o tom, že žalobca nebol vlastníkom predmetných nehnuteľností, vyplynul práve z tohto dôkazu. Dovolací súd preskúmaním spisu vo veci nezistil vadu zmätočnosti spočívajúcu v nevykonaní navrhovaného dôkazu a nesprávnom hodnotení dôkazov, ktorá by mohla mať vplyv na posúdenie skutkového stavu, a ktorú by bolo možno kvalifikovať ako porušenie práva na spravodlivé súdne konanie, a preto dovolanie v tejto časti nepovažoval za

dôvodné.

23. Medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí aj právo na spravodlivý proces. Za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením tohto práva strany sporu na jednej strane a nesplnením povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o dôvodoch rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci riadnych i mimoriadnych opravných prostriedkov.

24. Z obsahu dovolania v danej veci vyplýva, že dovolateľ namietal aj nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu. Poukazoval najmä na to, že súd v ňom neuviedol, čo mal za spoľahlivo preukázané, z ktorých dôkazov vychádzal a ako hodnotil vykonané dôkazy, a len veľmi stroho sa stotožnil s odôvodnením súdu prvej inštancie, okrem odkazu, aby si vymáhal bezdôvodného obohatenia od bývalých manželov Ď., a doplnil, že tohto sa môže domáhať od svojich právnych predchodcov.

25. V danej veci podľa dovolacieho súdu obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu má všetky zákonom vyžadované náležitosti (§ 393 CSP). Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia podrobne popísal obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, vysvetlil, ako ich skutkové tvrdenia a právne argumenty posúdil, citoval ustanovenia, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery. V odôvodnení zdôraznil, že dokazovaním bolo súdom prvej inštancie zistené, že po zrušení nezákonného rozhodnutia dovolacím súdom, bolo dané konanie zastavené, teda nebolo vydané meritórne rozhodnutie o návrhu na určenie vlastníckeho práva. Ďalej uviedol, že „žalobca, ktorý sa domáhal určenia vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam bol naopak v právoplatne skončenom konaní vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 33C/35/2008 neúspešný, pričom súd v tomto konaní konštatoval, že žalobca nebol vlastníkom nehnuteľností, nakoľko pri ich nadobúdaní nebol dobromyseľným. Z vyššie uvedeného je potom zrejmé, že nakoľko sa žalobca nestal vlastníkom predmetných nehnuteľností, nemohol byť ani pozbavený vlastníckeho práva namietaným nezákonným rozhodnutím, ktoré bolo zrušené. Zrušenie rozhodnutia krajského súdu najvyšším súdom otázku vlastníckeho práva žalobcu neriešilo. NS SR sa v svojom rozhodnutí vyjadril iba k vlastníckemu právu vydražiteľa, pričom uviedol, že pri ďalších nadobúdateľoch je potrebné skúmať ich dobromyseľnosť, Žalobca nestratil vlastnícke právo na základe a v príčinnej súvislosti so zrušenými rozhodnutiami, ale v príčinnej súvislosti s ďalším právnym úkonom - prevodom vlastníckeho práva na tretiu osobu a aj v dôsledku jeho nedobromyseľnosti. Preto mu ani v príčinnej súvislosti so zrušenými rozhodnutiami nemohla vzniknúť škoda v požadovanej výške skutočnej škody ako trhovej hodnoty nehnuteľností“.

26. Súd prvej inštancie a odvolací súd vo veci vychádzali z toho, že predmetom konania, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie, bolo určenie vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam, ktorého sa domáhali žalobcovia N.. L. Ď. a Q. Ď. proti žalobcovi. Ak žalobca za situácie, keď pred zrušením nezákonného rozhodnutia dovolacím súdom bolo prevedené vlastnícke právo k týmto nehnuteľnostiam, mal za to, že on je ich vlastníkom a inicioval súdne konanie o určenie svojho vlastníckeho práva k nim, a tejto žalobe nebolo vyhovené s odôvodnením, že vlastnícke právo nemohol nadobudnúť, pretože nebol dobromyseľný, nie je namieste jeho námietka, že odvolací súd neprihliadol na závery zrušujúceho rozhodnutia dovolacieho súdu z 18. decembra 2007 sp. zn. 4Cdo/274/2006. V odôvodnení tohto rozhodnutia dovolací súd uviedol, že je treba skúmať dobromyseľnosť nadobúdateľa vlastníckeho práva pri prevode vlastníckeho práva vydražiteľom k vydraženej nehnuteľnosti na tretie osoby po tom, čo bolo zrušené rozhodnutie správneho orgánu o udelení príklepu, čo bolo konajúcimi súdmi zohľadnené.

27. Na dovolacie argumenty žalobcu k dôvodom rozhodnutia odvolacieho súdu dovolací súd uvádza, že

za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil podľa jeho predstáv, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom. Žalobca neopodstatnene namieta, že mu odvolací súd nedostatočným a nepresvedčivým odôvodnením rozhodnutia znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (rozhodnutia ÚS SR sp. zn. IV. ÚS 252/04, sp. zn. I. ÚS 50/04, sp. zn. I. ÚS 98/97, sp. zn. II. ÚS 3/97, sp. zn. II. ÚS 251/03). Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia o veci nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (rozhodnutie ÚS SR sp. zn. II. ÚS 78/05).

28. Dovolací súd následne posudzoval, či môže napadané rozhodnutie preskúmať na základe druhého dovolacieho dôvodu uplatneného žalobcom, a to pre nesprávne právne posúdenie veci v zmysle ustanovenia § 421 CSP.

29. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

30. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

31. Právnym posúdením veci treba považovať činnosť súdu spočívajúcu v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej normy, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Nesprávne právne posúdenie veci nemožno preto vymedziť nesprávnym či nedostatočným zistením skutkového stavu. Ani sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo jednoduché spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v ustanovení § 432 ods. 2 CSP.

32. Okrem tohto nevyhnutným predpokladom pre to, aby dovolací súd mohol otázku prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP zodpovedať kladne je, že dovolateľ uvedie právnu (nie skutkovú) otázku, ktorú odvolací súd riešil, a na ktorej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou uvedená v dovolaní jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom. Inak dovolací súd nemá možnosť posúdiť, či ide skutočne o právnu otázku, či ide o právnu otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sú splnené osobitné podmienky uvedené v jednotlivých prípadoch, v ktorých ustanovenie § 421 CSP dovolanie prípúšťa.

33. Ak dovolateľ v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 CSP, nevymedzí právnu otázku, dovolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum, keďže jeho hranice nie sú určené. V takomto prípade nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach; ak by postupoval inak, rozhodol by bez relevantného podkladu. V prípade nevymedzenia právnej otázky

nemôže najvyšší súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd, a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa; v opačnom prípade by dovolací súd uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum, priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) účelu ustanovenia § 421 ods. 1 CSP (Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK 2016, str. 1382). Pokiaľ v dovolaní absentuje vyššie uvedené vymedzenie, súd nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu k doplneniu dovolania.

34. Dovolateľ v dovolaní výslovne odkázal na ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a) CSP, z ktorého vyvodzoval prípustnosť svojho dovolania, následne však poukázal na rozhodnutie dovolacieho súdu zo 16. apríla 2009 sp. zn. 5Cdo/205/2008, z neho len na záver o účele odôvodnenia súdneho rozhodnutia, čl. 20 ods. 4 Ústavy SR a konštatoval, že nemal šťastie na slobodný a nezávislý súd.

35. Za dovolací dôvod podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolateľ považoval to, že základnou právnou otázkou vo nezákonné pozbavenie jeho vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam, konštatované rozsudkom najvyššieho súdu z 18. decembra 2007 sp. zn. 4Cdo/274/2006 a ďalej všeobecne poukázal na nesprávnosti, ku ktorým podľa jeho názoru došlo v konaní pred súdom prvom inštancie a odvolacím súdom, nevymedzil však žiadnu konkrétnu právnú otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu.

36. V zmysle judikatúry Ústavného súdu SR (napr. I. ÚS 51/2020, III. ÚS 387/2021) v prípade posudzovania prípustnosti dovolania je dovolací súd viazaný vymedzením právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu. V dovolaní podanom vo veci dovolateľ vyjadril predovšetkým svoj nesúhlas s právnym posúdením odvolacieho súdu a zopakoval argumentáciu z odvolacieho konania. Samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia a kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu sporu, však významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v ustanoveniach § 421 ods. 1 CSP, resp. § 432 ods. 2 CSP (3Cdo/28/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017, 8Cdo/50/2017, 8Cdo/78/2017, 9Cdo/216/2021, 9cdo/198/2022).

37. Pokiaľ by dovolateľ za základnú právnú otázku súvisiacu s danou vecou považoval otázku nezákonného pozbavenia jeho vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam, tak treba zopakovať, že v osobitnom konaní Okresný súd Žilina pod sp. zn. 33C/35/2008 rozhodoval v súlade so závermi rozsudku najvyššieho súdu z 18. decembra 2007 sp. zn. 4Cdo/274/2006, podľa ktorého dodatočné zrušenie nadobúdacieho titulu (príklepu) svedčiaceho v prospech vydražiteľa nemá za následok súčasne aj zánik vlastníckeho práva ďalších nadobúdateľov nehnuteľnosti, pokiaľ svoje vlastnícke práva nadobudol v dobrej viere. Odvolací súd túto otázku v danej veci osobitne neposudzoval, vychádzal z právoplatného rozhodnutia Okresného súdu v Žiline z 21. júna 2010 sp. zn. 33C/35/2008 potvrdeného rozsudkom Krajského súdu v Žiline z 20. apríla 2011 sp. zn. 10Co/316/2010, a táto otázka nebola tou, od ktorej záviselo jeho rozhodnutie o nároku na náhradu škody spôsobenú pri výkone verejnej moci podľa zákona č. 514/2003 Z. z.

38. Najvyšší súd po preskúmaní veci preto dovolanie žalobcu v časti namietajúcej existenciu procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. f) CSP odmietol podľa § 447 písm. c) CSP, a vo zvyšku, t. j. v časti namietajúcej nesprávne právne posúdenie veci, dovolanie odmietol podľa § 447 písm. f) CSP.

39. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

40. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.